

Boekbespreking "De Omslag" van 31 juli 2012

HET FRANSE TESTAMENT van Andrei Makine

Wat wij ervan vonden:

Pauline:	mooi boek, goed leesbaar, de geschiedenis van het land ging leven
Janny:	heel mooi boek, je moet er de tijd voor nemen
Ariana:	bijzonder boek, mooie stijl
Annelies:	ontroerend verhaal, bloemrijk geschreven
Wil:	moeilijk boek, wollig taalgebruik, dromerig
Thea:	aandoenlijk verhaal, vooral de band tussen de oma en de jongen
Gerda:	erg ingewikkeld, maar mooi boek
Ria	prachtig boek, mooi taalgebruik
Nelleke:	mooi boek en interessant vanwege de Russische geschiedenis
Marné:	prachtig verhaal in een mooie stijl geschreven

Samenvatting:

Het Franse testament gaat over een Russisch jongetje, Aljosja, die in de zomermaanden samen met zijn zusje bij zijn grootmoeder Charlotte logeert in het dorpje Saransk, aan de rand van de Russische steppe.

Charlotte is de dochter van Norbert en Albertine Lemonnier, geboren in 1903, en na de eerste wereldoorlog met haar ouders in Rusland beland.

Charlotte vertelt haar kleinkinderen verhalen over haar jeugd in haar geboorteland Frankrijk. En over haar leven daarna, in Rusland.

Albertine gaat regelmatig terug naar Frankrijk met haar dochter. In 1914 laat Albertine Charlotte achter in Frankrijk en gaat alleen terug naar Rusland. Daar wordt zij steeds armer en depressiever en raakt verslaafd aan morfine.

Charlotte is tijdens de oorlog in Frankrijk. Ze is 11 jaar aan het begin van de oorlog. In 1919 gaat ze als verpleegster terug naar Rusland. Ze reist vanuit Moskou naar het platteland, op zoek naar haar moeder. Onderweg ziet ze alle wredeheden van de oorlog.

In Siberië vindt ze haar moeder in een hutje. Door gebrek aan eten moeten ze gaan werken op een boerderij. Twee jaar later overlijdt haar moeder.

Charlotte trouwt met Fjodor en krijgt een dochter en een zoon. Ze gaat met hen in Boekhara wonen. Ze kan niet meer terug naar Frankrijk.

Bij het uitbreken van de oorlog vlucht Charlotte met haar kinderen per trein. Fjodor overlijdt.

Later gaat haar zoon, een kind die geboren is uit een verkrachting, naar een militaire academie. De dochter, de moeder van de schrijver, volgt een opleiding in de stad.

Aan Aljosja en zijn zusje vertelt Charlotte hoe het was in haar jeugd in Frankrijk. Door haar verhalen wordt Frankrijk door de jongen geïdealiseerd, het land van zijn dromen. Hij gaat alles over Frankrijk lezen.

Als hij ouder wordt en hij alleen bij zijn oma is, beseft hij hoe eenzaam ze al die jaren moet zijn geweest en dat ze alleen met haar kleinkinderen Frans kon praten.

Als hij 25 jaar is brengt hij haar nog een bezoek om afscheid te nemen. Hij vertrekt naar München, om voor een Russische radiozender te werken. Als de zender opgeheven wordt vertrekt hij naar Parijs.

Parijs is niet zo mooi als hij dacht. Hij gaat zwerven en slaapt op het kerkhof. In zijn koortsdromen herinnert hij zich de verhalen van zijn oma en besluit er een boek over te schrijven.

Via een Russische kennis hoort hij dat Charlotte is overleden. Hij krijgt een pakketje met een foto van een jonge vrouw. Uit de brief van Charlotte, die daar bij hoort, blijkt dat die vrouw zijn moeder is. Hij heeft dus geen Franse wortels, maar is een Rus.

Over het verhaal.

De schrijver heeft ervoor gekozen de jongen verteller te laten zijn. Dit heeft het soms verwarrende effect dat je leest over een jongen die opgroeit en zich ontwikkelt, en vertelt hoe zijn grootmoeder hem over háár leven vertelt. Een biografie in een autobiografie!

Thema: groei naar volwassenheid en het zoeken naar je identiteit in twee werelden.

Stijl: melancholisch, meeslepend en lange zinsconstructies.

Over de schrijver.

Makine werd geboren in 1957 in Rusland. Hij leerde al vroeg Frans van zijn in Frankrijk afkomstige grootmoeder en schreef al op jonge leeftijd gedichten in het Russisch en in het Frans.

Hij studeerde o.a. filologie en filosofie. Na zijn afstuderen werkte hij als redacteur van een Frans literatuurblad en als universitair student aan het Novgorod Instituut.

In 1987, op zijn dertigste, kwam hij naar Frankrijk van een uitwisselingsprogramma voor docenten en vroeg er asiel aan. Hij kreeg pas een uitgever, toen hij net deed alsof zijn verhalen uit het Russisch vertaald waren.

In 1995 won hij, naast andere literaire prijzen, de prestigieuze Prix Concourt voor dit vierde boek.

Bibliografie.

- *La fille d'un héros de l'Union soviétique*, 1990 (*Olga, de dochter van een held van de Sovjet-Unie*)
- *Confession d'un porte-drapeau déchu*, 1992 (*Bekentenis van een afvallige vaandeldrager*)
- *Au temps du fleuve Amour*, 1994 (*De rivier de Amoer / Siberische lente*)
- *Le Testament français*, 1995 (*Het Franse testament*)
- *Le Crime d'Olga Arbelina*, 1998 (*De misdaad van Olga Arbelina*)
- *Requiem pour l'Est*, 2000 (*Requiem voor Rusland*)
- *La Musique d'une vie*, 2001 (*Muziek van een leven*)
- *La Terre et le ciel de Jacques Dorme*, 2003 (*Aarde en hemel van Jacques Dorme*)
- *La femme qui attendait*, 2004 (*De vrouw die wachtte*)
- *L'Amour humain*, 2006 (*Menselijke liefde*)
- *Le Monde selon Gabriel*, 2007 (*De wereld volgens Gabriël*)
- *La Vie d'un homme inconnu*, 2009.

Marné